

Nuklearmeditsiiniline uuring/raviprotseduur

Patsiendi infomaterjal

Käesoleva infolehe eesmärgiks on tutvustada nuklearmeditsiinilise uuringu/raviprotseduuri olemust, selleks ettevalmistust ja selle läbiviimist.

Nuklearmeditsiinilise uuringu ja raviprotseduuri läbiviimiseks kasutatakse radioaktiivseid aineid, mille lagunemise käigus tekib ioniseeriv kiirgus. Kuna kiirgus võib avaldada inimese organismile kahjulikku toimet, määratakse patsiendile nuklearmeditsiiniline uuring/raviprotseduur vaid juhul, kui sellest saadav kasu on suurem kui ioniseeriva kiirguse kasutamisega seotud võimalik kahju.

Nuklearmeditsiinilist uuringut/raviprotseduuri tehakse igas vanuses patsientidele; lapse puhul arvutatakse radioaktiivse aine annus lapse kehakaalu järgi.

Nuklearmeditsiinilise uuringu käigus kasutatavad radioaktiivsed ained ei tekita harilikult kõrvalnähte. Nuklearmeditsiinilise raviprotseduuride korral võivad Teil esineda ravimi mõjuga seotud kõrvaltoimed; nendest informeerib Teid raviarst.

Nuklearmeditsiinilise uuringu/raviprotseduuri eel

Harilikult pole nuklearmeditsiinilise uuringu/protseduuri läbiviimiseks vaja erilist ettevalmistust – enne uuringut/raviprotseduuri võite süüa ja juua tavapäraselt. Erijuhtudel antakse Teile täpsed juhised toiduvaliku kohta.

Tavaliselt ei ole vaja varem määratud ravimeid nuklearmeditsiinilise uuringu või raviprotseduuri tõttu ära jätta. Kui siiski on vajalik ravimite võtmine peatada, antakse Teile sellest teada.

Enamik nuklearmeditsiinilisi uuringuid on aeganõudvad, kestes poolest tunnist kuni kuue tunnini. Täpsemat informatsiooni uuringu kestuse kohta saate küsida oma raviarstilt või täpsustada käesoleva infolehe lõpus toodud kontaktandmete kaudu.

Nuklearmeditsiinilisi uuringuid ja raviprotseduure tehakse nii ambulatoorselt kui statsionaarselt. Täpsema informatsiooni saate enne protseduuri oma raviarstilt.

Rasedatele tehakse nuklearmeditsiinilisi uuringuid üksnes juhul, kui esineb oht eluohtliku seisundi kujunemiseks, kuna manustatud radioaktiivne märkaine võib sattuda loote vereringesse. Seepärast peate oma raviarstile kohe teada andma, kui olete rase või kahtlustate rasedust (viimane menstruatsioon on hilinenud). Teie raviarst otsustab, kas uuring on Teile näidustatud raseduse/raseduse kahtluse korral või mitte. Raseduse kohta küsitakse Teilt ka enne radioaktiivse aine manustamist. Nuklearmeditsiinilisi raviprotseduure rasedatele ei tehta.

Nuklearmeditsiinilise uuringu tegemine ei ohusta rasedaks jäämist – pärast uuringut võite planeerida rasedust. Kui Teile tehti nuklearmeditsiiniline raviprotseduur, siis annab Teile protseduuri läbiviiv personal teada, millal on taas ohutu rasedust planeerida.

Radioaktiivne aine võib erituda rinnapiimaga. Juhul kui toidate last rinnaga, saate uuringut läbiviiva personali käest juhiseid, kui pikk peab olema imetamises paus. Nuklearmeditsiinilise raviprotseduuri eel peate rinnaga toimise lõpetama.

Nuklearmeditsiinilisele uuringule/raviprotseduurile ei ole soovitatav tulla koos lapsega (v.a juhtudel, kui protseduur on planeeritud lapsele) või raseda saatjaga.

Nuklearmeditsiinilise uuringu/raviprotseduuri ajal

Palun andke teada nuklearmeditsiinilist uuringut/raviprotseduuri läbiviivale personalile, kui Teil on teadaolevaid allergiaid ja/või Te ei saa mingil põhjusel uuringu ajal liikumatult lamada.

Radioaktiivne aine kas süstitakse veeni, manustatakse suu kaudu või hingatakse sisse. Nuklearmeditsiinilisel uuringul/raviprotseduuril kasutatav radioaktiivne aine reeglina ei tekita ülitundlikkusreaktsioone.

Pärast radioaktiivse aine manustamist soovitame Teil uuringu salvestamist oodata nuklearmeditsiinikeskuse patsientide ooteruumis.

Uuringu salvestamise jaoks pole tavaliselt vaja lahti riietuda, kuid kehalt ja riietelt tuleb võimalusel eemaldada kõik metallesemed, sh ehted.

Uuringu salvestamise ajal peate Te liikumatult lamama uuringulaual, et võimaldada uuringuseadmel kvaliteetse pildiseeria tekitamist radioaktiivse märkaine kogunemisest Teile kehas.

Nuklearmeditsiinilise uuringu/raviprotseduuri järel

Pärast nuklearmeditsiinilist uuringut/raviprotseduuri tuleb juua tavapärasest rohkem vedelikku (kuni 2-3 liitrit päevas) ja käia sagedamini WC-s – see aitab radioaktiivse aine kehast kiiremini välja viia. Söömispiiranguid ei ole.

Nuklearmeditsiinilise uuringu läbiviimine ei avalda mingisugust mõju Teile enesetundele: pärast uuringut võite jätkata oma igapäevaste toimetustega, nt minna tööle, juhtida sõidukit, kasutada ühistransporti, külastada kauplust, spordisaali jne. Uuringu toimumise päeval soovitame vältida pikaajalist lähedast kontakti koolieelses eas laste ja rasedatega (lähemal kui 2 m ja kauem kui 2 tundi päevas).

Nuklearmeditsiinilise raviprotseduuri järel antakse Teile protseduuri läbiviiva personali poolt kiirgusohutuse juhised, mis puudutavad suhtlemist kaaskodanikega.

Nuklearmeditsiinilise uuringu/raviprotseduuri tulemuse saate teada oma raviarstilt.

Lisainformatsiooni nuklearmeditsiinilise uuringu/protseduuri kohta võite küsida:

- oma raviarstilt,
- nuklearmeditsiinikeskuse telefonil 620 7187 või 620 7189 või nukleaar@itk.ee,
- radioloogiliste uuringute nõuandeliinilt telefonil 666 5166 E–R kella 8–16 või radiolooginfo@itk.ee.

ITK967

Kinnitatud AS ITK ravikvaliteedi komisjoni 14.10.2020 otsusega (protokoll nr 10-20)